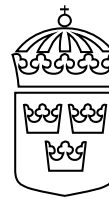

Regeringens proposition

2026/27:6

Svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar under 2027

Prop.
2026/27:6

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 8 oktober 2026

Ulf Kristersson

Benjamin Dousa
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen beslutar att regeringen till och med den 31 december 2027 får sätta in svenska väpnade styrkor bestående av förband om högst 3 900 personer inom markdomänen, högst 850 personer inom sjödomänen och högst 600 personer inom luftdomänen för att i enlighet med internationell rätt bidra till Natos samlade avskräckning och försvar av det nordatlantiska området.

De svenska bidragen föreslås omfatta markförband till Natos framskjutna närvaro i Lettland, markförband till Natos framskjutna närvaro i Finland, marina förband till Natos marina styrkor, flygförband och markbaserad luftförsvarsförmåga till Natos integrerade luft- och robotförsvar samt markförband, specialförband, marina förband, flygförband och markbaserad luftförsvarsförmåga till andra operationer och aktiviteter inom det nordatlantiska området.

De svenska styrkebidragen inom ovan angivna ramar lämnas under 2027 inom de närmare tidsangivelser och i den omfattning som följer av Natos eller för det aktuella samarbetet relevant operationsplanering.

I propositionen redogör regeringen för den säkerhetspolitiska utvecklingen och för Natos avskräckning och försvar. Regeringen redogör även för de svenska bidragens folkrättsliga grund, ger en beskrivning av bidragen och redovisar sina överväganden för bidragen.

I propositionen lämnar regeringen även förslag om att riksdagen beslutar att överlåta vissa förvaltningsuppgifter till Nato.

Avslutningsvis redogörs för bidragens ekonomiska konsekvenser.

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut3

2 Ärendet och dess beredning4

3 Den säkerhetspolitiska utvecklingen4

4 Natos avskräckning och försvar6

5 Folkrättslig grund för svenskt bidrag till Natos avskräckning
och försvar8

6 Målsättning med svenskt bidrag till Natos avskräckning och
försvar9

7 Beskrivning av svenskt bidrag till Natos avskräckning och
försvar9

8 Förslag till beslut om svenskt bidrag till Natos avskräckning
och försvar 11

9 Överlåtelse av vissa förvaltningsuppgifter till Nato inom
ramen för FLF Finland16

10 Ekonomiska konsekvenser19

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 oktober 2026.....21

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen beslutar att regeringen till och med den 31 december 2027 får sätta in svenska väpnade styrkor bestående av förband om högst 3 900 personer inom markdomänen, högst 850 personer inom sjödomänen och högst 600 personer inom luftdomänen för att i enlighet med internationell rätt bidra till Natos samlade avskräckning och försvar av det nordatlantiska området (avsnitt 8).
2. Riksdagen beslutar att under 2027 överlåta vissa förvaltningsuppgifter till Nato. De förvaltningsuppgifter som överläts innebär att Nato, inom ramen för Natos framskjutna närvaro i Finland (FLF Finland) och i enlighet med internationell rätt, på svenskt territorium får vidta militära försvarsåtgärder för att hindra kränkningar av svenskt och allierades territorium och möta väpnade angrepp mot Sverige och allierade (avsnitt 9).

2 Ärendet och dess beredning

Sverige är sedan den 7 mars 2024 medlem i Nato.

Den 9 oktober 2025 beslutade regeringen propositionen Svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar under 2026 (prop. 2025/26:25). Riksdagen biföll den 10 december 2025 regeringens förslag och medgav att regeringen till och med den 31 december 2026 får sätta in svenska väpnade styrkor bestående av markförband och specialförband om högst 1 700 personer, marina förband om högst 700 personer och flyg- och luftförsvarsförband om högst 600 personer för att i enlighet med internationell rätt bidra till Natos samlade avskräckning och försvar av det nordatlantiska området (bet. 2025/26:UFöU2, rskr. 2025/26:110).

I regleringsbrevet för 2026 gav regeringen i uppdrag åt Försvarsmakten att tillsammans med Finland etablera Natos framskjutna närvaro i Finland (FLF Finland), och tillsammans med allierade fortsätta att utveckla den framskjutna närvaron i Finland och planera för svenskt deltagande.

Den 9 april 2026 beslutade regeringen propositionen Svenskt bidrag till Natos framskjutna närvaro i Finland (prop. 2025/26:220). Riksdagen beslutade den 4 juni 2026, i enlighet med regeringens förslag, att regeringen till och med den 31 december 2026 får sätta in svenska väpnade styrkor om högst 1 200 personer för att i enlighet med internationell rätt bidra till FLF Finland (bet. 2025/26:UFöU3, rskr. 2025/26:330).

Regeringen beslutade den 5 juni 2026 om en ändring av regleringsbrevet i vilken Försvarsmakten ges i uppdrag att delta med cirka 600 personer inom ramarna för FLF Finland. Försvarsmakten ska vidare tillsammans med Nato, Finland och andra stater som är medlemmar i Nato fortsätta att utveckla FLF Finland utifrån Sveriges ansvar som ramverksnation.

I enlighet med dåvarande 3 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete beslutade regeringen samma dag att inom ramen för FLF Finland överlåta vissa förvaltningsuppgifter till Nato under perioden från och med den 6 juni 2026 till och med den 31 december 2026.

Den 6 juni 2026 överlämnades befälet av den svenska bataljonen från Sverige till Nato.

3 Den säkerhetspolitiska utvecklingen

Rysslands fullskaliga och folkrättsvidriga invasion av Ukraina den 24 februari 2022 har för lång tid framåt och i grunden försämrat det säkerhetspolitiska läget för Europa, Sverige och Sveriges närområde. Det säkerhetspolitiska läget är allvarligt och präglat av betydande osäkerhet, och det finns fortsatt risk för snabb försämring med stora konsekvenser för Europas och Sveriges säkerhet.

Den ryska aggressionen mot Ukraina har pågått i mer än tolv år och Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina är inne på sitt femte år. Den

ryska krigsansträngningen fortsätter med oförminskad kraft. Ryssland har ställt om sitt samhälle och sin ekonomi för en långvarig krigsinsats. Prop. 2026/27:6

Rysslands säkerhetspolitiska målsättningar sträcker sig bortom Ukraina. Bedömningen är därför att Ryssland kommer att befinna sig i konfrontation med väst under överskådlig tid.

Ryssland utgör således ett allvarligt hot mot säkerheten i hela det euroatlantiska området. Ett väpnat angrepp mot Sverige eller våra allierade kan inte uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige eller våra allierade. Om Ryssland med militärt våld skulle åstadkomma en förändring av gränser i Europa blir de säkerhetspolitiska konsekvenserna även i andra delar av världen allvarliga.

Vid sidan av Svartahavsregionen är Sveriges närområde fortsatt den region i Europa där Rysslands intressen tydligast ställs mot Natos intressen. I Östersjöregionen noteras återkommande sabotage, cyberoperationer, störningar av satellitbaserade positionerings- och navigationssystem (Global Navigation Satellite System, GNSS), gränsskränkningar och andra incidenter med olika slags koppling till Ryssland. Rysslands riskbenägenhet och vårdslöshet har ökat. Den tilltagande geopolitiska maktkampen globalt inverkar också på utvecklingen i Sveriges närområde. Arktis har fått en ökad säkerhetspolitisk och militärstrategisk betydelse.

Samtidigt har Sveriges och Finlands medlemskap i Nato bidragit till att förbättra säkerhetssituationen för Sverige och våra grannländer. Sveriges Natomedlemskap ökar säkerheten för Sverige och stärker Nato som helhet. Natos operativa djup ökar och knyter Arktis, Nordatlanten och Östersjöområdet tätare samman, ur ett såväl strategiskt som operativt perspektiv. Sveriges och Finlands territorier blir centrala för alliansens försvar av Nordeuropa. Sveriges och Finlands Natomedlemskap stärker den transatlantiska länken.

Nato är den yttersta garanten för europeisk och transatlantisk säkerhet. Full integration i Nato – politiskt, militärt och civilt – är fortsatt centralt för att stärka Sveriges säkerhet och av stor betydelse för våra allierade.

Trovärdigheten i Natos avskräckning och försvar bygger på sammanhållningen inom alliansen och på att allierade utvecklar och upprätthåller en stark militär förmåga. Vid toppmötet i Ankara 2026 bekräftade Natos medlemmar sina åtaganden för det kollektiva försvaret. Alliansen följde också upp och bekräftade åtagandet från Haagtoppmötet 2025 om att samtliga allierade senast 2035 ska avsätta fem procent av BNP årligen till utgifter för samlad försvarsförmåga i syfte att stärka alliansens avskräckning och försvar. Beslutet vid Haagtoppmötet togs för att möta dels det långsiktiga hotet från Ryssland mot euroatlantisk säkerhet och stabilitet, dels hotet från terrorism.

Inom alliansen pågår ett bördeskifte som innebär att europeiska allierade och Kanada tar ett större ansvar för det konventionella försvaret av Europa, bland annat genom ökade försvarsinvesteringar.

4 Natos avskräckning och försvar

Natos främsta uppgift som försvarsallians är att bevara fred och säkerhet i det euroatlantiska området. Kollektivt försvar utgör grunden för Natos verksamhet. Natos strategiska koncept från 2022 slår fast att Natos tre kärnuppgifter fortsatt är: 1) avskräckning och försvar, 2) civil och militär krishantering och förebyggande av kriser samt 3) säkerhetssamarbete. Konceptet bekräftar Natos så kallade 360-gradersansats, dvs. alliansens beredskap att hantera hot och utmaningar i alla riktningar och i mark-, luft-, sjö-, cyber- och rymddomänen. Natos åtgärder för avskräckning och försvar syftar till att vara krigsavhållande. En kraftfull avskräckning i fredstid är en central del i Natos övergripande strategi för säkerhet.

Genom att kontinuerligt uppvisa en trovärdig militär försvarsförmåga och anpassa alliansens styrkedisposition och beredskap signalerar Nato till potentiella motståndare att alliansen står redo att försvara sig. Alliansen står ständigt i beredskap att med kort varsel förstärka och anpassa avskräckningen genom utökad närvaro inklusive genom att förstärka redan pågående operationer och aktiviteter om det bedöms nödvändigt utifrån säkerhetsläget. Natos integrerade luft- och robotförsvar, Natos stående marina styrkor och Natos framskjutna närvaro längs den östra flanken är exempel på ständigt pågående verksamhet som bidrar till att upprätthålla Natos avskräckning och försvar. Även allierades bi- och multilaterala operationer, militära övningar och andra aktiviteter bidrar till Natos samlade avskräckning. Aktiviteterna och operationerna kan genomföras under Natos ledning, av en enskild allierad eller som en sammansatt styrka av en grupp allierade. Allierades fredstida militära verksamhet i form av krigsförbandsproduktion, övningar samt operationer och andra aktiviteter för avskräckning och försvar utgör verktyg för att reglera Natos förhållningssätt och styrkedisposition utifrån ett föränderligt säkerhetsläge.

Nato har en gemensam ledningsstruktur, planeringsresurser och sambandsmedel som möjliggör ett snabbt agerande när situationen så kräver. Genom Natos ledningsstruktur har alliansen förmåga och resurser att planera och leda krävande och storskaliga försvars- och krishanteringsinsatser.

Det högsta militära beslutsfattande organet inom Nato är militärkommittén. Till dess uppgifter hör att ge råd i militära frågor till Nordatlantiska rådet, som är Natos högsta beslutande organ. Militärkommittén ger också direktiv till Natos högsta militära befälhavare i Europa (Supreme Allied Commander Europe, Saceur). Saceur leder Natos militära operationer i enlighet med Natos operationsplanering. Operationsplanerna täcker in hela Saceurs ansvarsområde och beskriver när, var och hur Nato ska avskräcka och vid behov genomföra försvarsoperationer inom alla domäner. Natos operationsplanering ligger till grund för alliansens militära agerande under hela konfliktskalan från fred till krig.

I Nordatlantiska rådet är alla Natos medlemsländer representerade och beslut fattas med konsensus. I händelse av ett väpnat angrepp mot en allierad och beslut av Nordatlantiska rådet om kollektiva försvarsåtgärder är Saceur ansvarig för att genomföra alla militära åtgärder som krävs – inom de ramar som fastställts av allierade när godkännandet sker i Nordatlantiska rådet – för att bevara eller återställa säkerheten på allierades territorium. Trovärdigheten i Natos avskräckning och försvar bygger på att Natos politiska och militära strukturer kan fatta nödvändiga beslut inom den tid som situationen kräver.

Natos operationsplanering utgår ifrån Natos koncept för avskräckning och försvar (Concept for Deterrence and Defence of the Euro-Atlantic Area, DDA). Konceptet med tillhörande planverk syftar till att säkerställa att Nato har ett sammanhållet ramverk för att möta hot mot alliansen. DDA-konceptet bygger på en kombination av allierades kärnvapenförmåga och allierades konventionella förmågor i alla domäner, inklusive luft- och robotförsvar. Nato och dess medlemmars fredstida operationer och aktiviteter för avskräckning och försvar har samma gemensamma syfte: att avskräcka från väpnat angrepp och att, i händelse av ett väpnat angrepp, försvara alliansen.

Aktiviteter och operationer som syftar till avskräckning och försvar och som har krigsavhållande effekt genomförs dagligen över hela det nordatlantiska området. Syftet med aktiviteterna är att säkerställa den lägesuppfattning och beredskap som krävs för att upprätthålla fred. Exempelvis genomför Nato sedan januari 2025 avskräckningsaktiviteten Baltic Sentry, med syftet att förstärka sjöövervakningen och avskräcka från sabotage av kritisk undervattensinfrastruktur i Östersjön. Sedan februari 2026 genomför Nato också aktiviteten Arctic Sentry som syftar till att öka säkerheten i Arktis.

Som en följd av det försämrade säkerhetspolitiska läget och det hot alliansen bedömer att Ryssland utgör har Nato successivt förstärkt det kollektiva försvaret genom att vidta en rad åtgärder för att förstärka alliansens förmåga till avskräckning och försvar, bland annat genom utökad närvaro längs den östra flanken, en ny styrkemodell, en förstärkt ledningsstruktur och beslut om nya regionala operationsplaner.

Nato har sedan 2016 etablerat nio multinationella stridsgrupper längs dess östra flank. De nio stridsgrupperna i Bulgarien, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien och Ungern som utgör Natos framskjutna närvaro benämns Forward Land Forces (FLF). De kan vid behov utökas till en brigads storlek, cirka 5 000 soldater, i vart och ett av dessa länder. Varje stridsgrupp leds av en ramverksnation som ansvarar för sammansättningen av stridsgruppen samt ser till att resurser och personal finns tillgängliga. Den förstärkta militära närvaron i östra Europa och vid Nordkalotten syftar till att verka avskräckande genom att trovärdigt demonstrera alliansens gemensamma styrka och förmåga att försvara sig mot ett potentiellt väpnat angrepp.

Vid Natos toppmöte i Washington 2024 enades alliansen om att etablera en framskjuten närvaro i Finland, FLF Finland. Sverige är ramverksnation och leder därmed FLF Finland.

Syftet med Natos integrerade luft- och robotförsvar (Integrated Air and Missile Defence, IAMD) är att bevara den territoriella integriteten i de allierades luftrum samt att verka avskräckande mot attacker i luftrummet.

De allierade som saknar tillräckliga IAMD-resurser, eller där förstärkning krävs, kan få stöd genom att Nato eller en allierad nation tillhandahåller denna förmåga. Verksamheten kan dels utgå från det egna territoriet, dels vara baserad på en annan allierad stats territorium under en tidsbegränsad period. Ett exempel på operationer som Nato genomför inom ramen för det integrerade luft- och robotförsvaret är den luftförsvarsoperation i Polen med syfte att skydda och upprätthålla säkerheten för logistiknoden som används för det militära och civila stödet till Ukraina.

Natos stående marina styrkor utgör kärnan i Natos kontinuerliga marina förmåga, till vilka allierade bidrar rotationsvis. De marina enheterna är multinationella och står i hög beredskap. Styrkorna opererar i Natos hela marina ansvarsområde, inklusive Östersjön, Nordsjön, Atlanten, Svarta havet och norra Medelhavet, och utgör även en del av den marina komponenten i Natos snabbinsatsstyrkor. Natos stående marina styrkor består av de stående styrkorna SNMG1 och SNMG2 (Standing NATO Maritime Groups) samt de två stående minröjningsstyrkorna SNMCMG1 och SNMCMG2 (Standing NATO Mine Countermeasures Groups). Naval Striking and Support Forces NATO (STRIKFORNATO) bidrar till aktiviteter och operationer för avskräckning och försvar. STRIKFORNATO är en marin stab inom Natos ledningsstruktur och kan vid behov utgöra en del av Natos stående snabbinsatsstyrka till sjöss.

5 Folkrättslig grund för svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar

Den folkrättsliga grunden för de svenska bidragen till Natos samlade avskräckning och försvar vilar på det samtycke som de stater, på vars territorium verksamheten äger rum, har gett till Nato och allierade.

Av relevans för svenskt deltagande i upprätthållandet av Natos gemensamma avskräckning och försvar är även havsrätten, såsom den kommer till uttryck i FN:s havsrättskonvention (SÖ 2000:1), och de friheter till sjöfart och överflygning på internationellt vatten som alla stater åtnjuter.

Varje stat har också rätt till självförsvar i enlighet med artikel 51 i FN-stadgan, såväl individuellt som kollektivt.

Villkoren för våldsanvändning baseras på eventuella begränsningar som ställs av värdlandet, tillämpliga insatsregler och vad som i övrigt följer av folkrätten, inklusive de mänskliga rättigheterna och, i tillämpliga fall, internationell humanitär rätt.

De svenska styrkornas rättsliga status, i det fall styrkan befinner sig på en annan stats territorium, regleras enligt tillämpliga avtal med Nato och allierade där styrkorna ska verka.

6 Målsättning med svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar

I enlighet med artikel 5 i nordatlantiska fördraget (SÖ 2024:1) ska Sverige utan dröjsmål lämna stöd i händelse av ett väpnat angrepp mot någon av Natos medlemsstater. Natomedlemskapet innebär också att Sveriges nationella försvarsförmåga utgör en del av alliansens kollektiva försvar. Artikel 3 i nordatlantiska fördraget anger att parterna var för sig och tillsammans, genom egen beredskap och ömsesidigt bistånd, ska upprätthålla och utveckla sin individuella och kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp. Sverige ska föra en solidarisk allianspolitik och bidra till att stärka säkerheten och stabiliteten i vårt närområde liksom i det nordatlantiska området som helhet.

Sverige ska vara en trovärdig, pålitlig och solidarisk allierad som över tid bidrar till hela Natos säkerhet i enlighet med alliansens 360-gradersperspektiv på säkerhet och försvar.

Att Sverige tillsammans med övriga allierade upprätthåller trovärdigheten i Natos avskräckning och de kollektiva försvarsgarantierna är centralt för Natos mål att bevara freden i det nordatlantiska området. Att vid behov snabbt kunna fatta nödvändiga nationella beslut är ett viktigt svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar.

De svenska bidragen till Natos samlade avskräckning och försvar stärker Sveriges säkerhet.

7 Beskrivning av svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar

Sverige ska som trovärdig, pålitlig och solidarisk allierad delta i operationer och aktiviteter som syftar till att upprätthålla Natos samlade avskräckning och försvar. De svenska bidragen planeras omfatta resurser inom mark-, sjö- och luftdomänen och bör vid behov samt med kort varsel kunna förstärkas.

De svenska bidragen till Natos samlade avskräckning och försvar ska kunna lösa uppgifter såsom att värna allierades, och därmed Sveriges, suveränitet och territoriella integritet, värna allierades rättigheter och intressen, värna alliansens intressen samt främja säkerhet och förebygga konflikter. Uppgifterna förutses kunna lösas inom ramen för såväl pågående som nya operationer och aktiviteter, och kan genomföras under ledning av Nato eller inom ramen för bi- och multilaterala samarbeten tillsammans med en eller flera allierade, exempelvis inom ramen för det bilaterala försvarssamarbetet mellan Sverige och Finland (FISE), Joint Expeditionary Force (JEF), Nordic Defence Concept (NDC) och Bomber Task Force (BTF). Operationerna och aktiviteterna inkluderar

säkerhetshöjande operationer, till exempel i samband med övningar genom att övade förband övergår till att genomföra skarpa uppgifter eller genom att styrkebidrag tillförs till en pågående övning. All personal som deltar i de svenska bidragen till Natos samlade avskräckning och försvar ska vara anställd personal.

Samtliga bidrag som redogörs för nedan, vilka genomförs under ledning av Nato, ska i enlighet med Natos operationsplanering och mandat kunna övergå från avskräckning i fredstid till försvar av en Natoallierads territorium.

Avsikten är att Sverige under 2027 ska kunna bidra med förband om högst 3 900 personer till pågående och nya operationer och aktiviteter inom markdomänen. Bidraget förväntas framför allt användas inom ramen för Sveriges åtaganden inom Natos framskjutna närvaro i Finland (FLF Finland) respektive Lettland (FLF Lettland), som redogörs för nedan. Även bidrag till andra operationer och aktiviteter under ledning av Nato eller inom ramen för bi- och multilaterala samarbeten tillsammans med en eller flera allierade i markdomänen kan bli aktuellt.

Sverige har åtagit sig att vara ramverksnation för FLF Finland. FLF Finland är en del av Natos samlade avskräckning och försvar och bidrar till att stärka alliansens förmåga på Natos norra flank. Det svenska bidraget till FLF Finland under 2027 planeras uppgå till högst 600 personer. Vid behov bör bidraget kunna uppgå till högst 2 500 personer. I det svenska förbandet kommer även en nationell stödenhet ingå. Det svenska förbandet avses vara baserat i Boden och dessutom kunna verka i Finland och Norge. Svensk stabspersonal kommer även att vara placerad vid den multinationella staben i Rovaniemi, Finland. Ramverksnationsansvaret för FLF Finland som regeringen har åtagit sig för Sveriges del avses, med förbehåll för riksdagens godkännande, vara ett långsiktigt åtagande.

Regeringen har därutöver, med förbehåll för riksdagens godkännande, gjort åtaganden om att Sverige under 2027 fortsatt ska bidra till Natos multinationella brigad inom FLF Lettland. Sverige och Danmark planerar fortsatt att på halvårsbasis avlösa varandras bidrag till den av Kanada ledda styrkan i Lettland. Avsikten är även att placera stabsofficerare vid relevanta staber. Det svenska bidraget planeras uppgå till högst 600 personer. Vid behov bör bidraget kunna uppgå till högst 1 200 personer, dvs. en bataljon med förstärkningsresurser. I det svenska förbandet förutses även ingå en nationell stödenhet för drift och underhåll. Det svenska förbandet planeras vara baserat vid Camp Valdemar i Ādaži i Lettland och kunna verka även i Estland, Litauen och Polen. Det åtagande som regeringen har gjort för Sveriges del – med förbehåll för riksdagens godkännande – avser ett bidrag till FLF Lettland som är långsiktigt.

Sverige ska även kunna bidra med förband om högst 200 personer till ovan nämnda pågående och nya operationer inom markdomänen utöver FLF Finland och FLF Lettland.

Vidare är avsikten att Sverige under 2027 ska kunna bidra med förband om högst 850 personer till pågående och nya operationer och aktiviteter inom sjödomänen. Avsikten är att Sverige framför allt ska bidra till Natos marina styrkor som syftar till att upprätthålla alliansens kontinuerliga marina närvaro samt har beredskap att snabbt kunna agera utifrån säkerhetsläget. Det kan även bli aktuellt med bidrag till andra operationer och aktiviteter under ledning av Nato eller inom ramen för bi- och

multilaterala samarbeten tillsammans med en eller flera allierade i sjödomänen. Prop. 2026/27:6

Det svenska bidraget till Natos marina styrkor och andra operationer och aktiviteter förutses bland annat utgöras av örlogsfartyg, amfibieförband och sjöoperativ helikopter med tillhörande personal. Avsikten är också att vid behov placera stabsofficerare vid relevanta staber. Ett bidrag på 850 personer skulle exempelvis kunna motsvara sex örlogsfartyg, ett stödfartyg med tillhörande stödenhet, en sjöoperativ helikopter och ett amfibiekompani.

Avsikten är även att Sverige under 2027 ska kunna bidra med förband om högst 600 personer till pågående och nya operationer och aktiviteter inom luftdomänen. Avsikten är att Sverige framför allt ska bidra till Natos integrerade luft- och robotförsvar med flygförband och markbaserad luftförsvarsförmåga, exempelvis till Natos luftförsvarsoperation i Polen med uppgift att skydda och upprätthålla säkerheten för den logistiknod som används för det militära och civila stödet till Ukraina. Även här kan det bli aktuellt med bidrag till andra operationer och aktiviteter under ledning av Nato eller inom ramen för bi- och multilaterala samarbeten tillsammans med en eller flera allierade i luftdomänen. Uppgifterna ska kunna genomföras från såväl svenskt som andra allierade staters territorium. Svenska förband och tillhörande personal förväntas vara tidsbegränsat baserade i andra allierade stater. Avsikten är också att placera stabsofficerare vid relevanta staber. Ett bidrag på 600 personer skulle exempelvis kunna motsvara tolv stridsflygplan med tillhörande stödförband och ett luftvärnskompani.

8 Förslag till beslut om svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar

Regeringens förslag

Riksdagen beslutar att regeringen till och med den 31 december 2027 får sätta in svenska väpnade styrkor bestående av förband om högst 3 900 personer inom markdomänen, högst 850 personer inom sjödomänen och högst 600 personer inom luftdomänen för att i enlighet med internationell rätt bidra till Natos samlade avskräckning och försvar av det nordatlantiska området.

Regeringens bedömning

De svenska styrkebidragen inom ovan angivna ramar lämnas under 2027, i enlighet med de närmare tidsangivelser och den omfattning som följer av Natos eller för det aktuella samarbetet relevant operationsplanering.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Som Natomedlem omfattas Sverige av de ömsesidiga försvarsförpliktelser som följer av artikel 5 i nordatlantiska fördraget. Det kollektiva

försvarsåtagandet i Nato är en central del i den svenska säkerhets- och försvarspolitik. Att Sverige tillsammans med övriga allierade upprätthåller tilltron till de kollektiva försvarsgarantierna är centralt för Natos avskräckning och försvar och för att bevara freden i det euroatlantiska området. Fredstida operationer och aktiviteter utgör en betydande del av alliansens avskräckning och försvar. Natos styrkedisposition, beredskap och operationsplanering anpassas kontinuerligt baserat på bland annat förändringar i säkerhetsläget.

Regeringen bedömer att dagens allvarliga säkerhetsläge i Europa kommer att bestå under överskådlig tid och att det riskerar att ytterligare förvärras. Ryssland utgör ett allvarligt hot mot säkerheten i hela Europa. Sedan 2014 har Nato därför successivt och substantiellt förstärkt alliansens avskräcknings- och försvarsförmåga.

Sverige förväntas som trovärdig, pålitlig och solidarisk allierad att, tillsammans med allierade, aktivt bidra till Natos avskräckning och försvar, vilket också är av avgörande betydelse för Sveriges säkerhet. Sverige bör bidra till operationer och aktiviteter där det finns behov av och efterfrågan på svenskt stöd.

Av direkt betydelse för förutsättningarna för att delta i operationer och aktiviteter är bestämmelserna i 15 kap. regeringsformen (RF) om insättandet av svenska väpnade styrkor. Enligt 15 kap. 13 § första stycket RF får regeringen sätta in rikets försvarsmakt i enlighet med internationell rätt för att möta ett väpnat angrepp mot riket eller för att hindra en kränkning av rikets territorium. I dessa fall disponerar regeringen ensam över rikets försvarsmakt. Något beslut av riksdagen krävs alltså inte.

Regeringens förutsättningar att i övrigt – dvs. när det inte rör sig om sådana situationer som anges i 15 kap. 13 § RF – sätta in svenska väpnade styrkor, inklusive att besluta om att sända sådana styrkor till andra länder, regleras i 15 kap. 16 § RF. Av bestämmelsens första stycke följer att regeringen får sända svenska väpnade styrkor till andra länder eller i övrigt sätta in sådana styrkor för att fullgöra en internationell förpliktelse som har godkänts av riksdagen. Av andra stycket följer vidare att svenska väpnade styrkor i övrigt får sändas till andra länder eller sättas in om det finns ett medgivande i lag som anger förutsättningarna för åtgärden eller om riksdagen medger det i ett särskilt fall.

Av 1 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete (LOMS) följer att regeringen, inom de närmare ramar som riksdagen beslutar om för ett kalenderår eller en annan period, får sätta in svenska väpnade styrkor för att i enlighet med internationell rätt delta i operationer eller andra aktiviteter för Natos samlade avskräckning och försvar. Av paragrafen följer vidare att regeringen, även utan ett sådant beslut, också får sätta in svenska väpnade styrkor i Natos samlade avskräckning och försvar med ett begränsat antal personer under en begränsad tid om behovet av ett svenskt deltagande uppkommer med kort varsel eller om ett dröjsmål skulle kunna leda till avsevärda men för angelägna svenska intressen.

De närmare ramarna för regeringens möjlighet att sätta in väpnade styrkor föreslås i den här propositionen omfatta förband inom mark-, sjö- och luftdomänen om upp till ett högsta antal personer i enlighet med vad som utvecklas nedan.

De svenska bidragen som regeringen föreslås kunna fatta beslut om syftar till att tillsammans med styrkor från andra allierade upprätthålla

Natos samlade avskräckning och försvar av det nordatlantiska området. De svenska bidragen ska kunna lösa uppgifter såsom att värna allierades, och därmed Sveriges, suveränitet och territoriella integritet, värna allierades rättigheter och intressen, värna alliansens intressen samt främja säkerhet och förebygga konflikter. Uppgifterna förutses kunna lösas inom ramen för såväl pågående som nya operationer och aktiviteter. Dessa ska kunna genomföras under ledning av Nato eller inom ramen för bi- och multilaterala samarbeten tillsammans med en eller flera allierade, exempelvis inom ramen för det fördjupade försvarssamarbetet mellan Sverige och Finland (FISE), Joint Expeditionary Force (JEF), Nordic Defence Concept (NDC) och Bomber Task Force (BTF). Resurser ur specialförbanden ska kunna användas inom samtliga tre domäner.

De svenska bidragen ska geografiskt kunna verka inom hela det nordatlantiska området, men det specifika deltagandet i enskilda operationer och aktiviteter kan komma att avgränsas till särskilt utpekade delar av detta område. Svenska styrkor som deltar i Natoleda operationer ska kunna underställas Natos befäl såväl utomlands som på svenskt territorium.

Ett efterfrågat område är fortsatta bidrag med förband till operationer och aktiviteter inom markdomänen. Regeringens avsikt är att Sverige inom det området under 2027 framför allt ska bidra till pågående och nya operationer och aktiviteter inom ramen för Natos framskjutna närvaro i Finland och i Lettland (FLF Finland respektive FLF Lettland).

FLF Finland är en del av Natos samlade avskräckning och försvar och bidrar till att stärka alliansens förmåga på Natos norra flank. Det svenska bidraget under 2027 planeras omfatta markförband om högst 600 personer i normala fall. I det svenska förbandet kommer även en nationell stödenhet att ingå. Det svenska förbandet avses vara baserat i Boden men ska dessutom kunna verka i Finland och Norge. Svensk stabspersonal kommer även att vara placerad vid den multinationella staben i Rovaniemi, Finland. Med förbehåll för riksdagens godkännande är det svenska ramverksnationsansvaret för FLF Finland ett långsiktigt åtagande.

Det är också avsikten att Sverige fortsatt ska bidra med markförband till FLF Lettland. Det svenska förbandet planeras vara baserat vid Camp Valdemar i Ādaži i Lettland och kunna verka även i Estland, Litauen och Polen. Här föreslås att det svenska bidraget i normala fall ska uppgå till högst 600 personer.

Det är viktigt att regeringen har möjlighet att tillfälligt kunna förstärka det svenska bidragen till FLF Lettland och FLF Finland. Det kan exempelvis handla om behov uppkomna ur ett försämrat säkerhetsläge eller ur förbandens dagliga verksamhet på plats, till exempel i samband med viss övningsverksamhet eller vid byte av personal. Förstärkningen kan omfatta tillförsel av personal eller materiel. En förstärkning är i många fall tidskritisk och den behöver anpassas till den specifika situationen. Detta gör att det i förväg är svårt att uppskatta omfattningen av en sådan förstärkning.

Bidraget till FLF Lettland ska vid behov kunna förstärkas med högst 600 personer och därmed uppgå till högst 1 200 personer, motsvarande en bataljon med förstärkningsresurser. Bidraget till FLF Finland ska vid behov kunna förstärkas med högst 1 900 personer och därmed uppgå till högst 2 500 personer.

Det kan även bli aktuellt med bidrag till andra pågående och nya operationer och aktiviteter under ledning av Nato eller inom ramen för bi- och multilaterala samarbeten tillsammans med en eller flera allierade. I denna del föreslås att Sverige ska kunna bidra med högst 200 personer.

Sammantaget föreslås att Sverige ska kunna bidra med högst 3 900 personer i markdomänen.

Ett annat viktigt område där Sverige föreslås kunna bidra med förband är operationer och aktiviteter inom sjödomänen. Avsikten är att Sverige framför allt ska bidra med marina förband till Natos marina styrkor, men det kan även bli aktuellt med bidrag till andra pågående och nya operationer och aktiviteter under ledning av Nato eller inom ramen för bi- och multilaterala samarbeten tillsammans med en eller flera allierade. Det svenska bidraget förutses framför allt verka i den norra delen av det nordatlantiska området, inklusive Östersjön. Bidraget i denna del föreslås uppgå till högst 850 personer.

Ett tredje efterfrågat område är bidrag till operationer och aktiviteter inom luftdomänen. Avsikten är att Sverige framför allt ska bidra till Natos integrerade luft- och robotförsvar med flygförband, exempelvis stridsflygplan, och markbaserad luftförsvarsförmåga. Det kan även bli aktuellt med bidrag till andra pågående och nya operationer och aktiviteter under ledning av Nato eller inom ramen för bi- och multilaterala samarbeten tillsammans med en eller flera allierade. I denna del föreslås att Sverige ska kunna bidra med högst 600 personer.

Uppgifterna inom Natos integrerade luft- och robotförsvar genomförs inom hela det nordatlantiska området. Det svenska bidraget förutses i första hand genomföra operationer och andra aktiviteter i den norra delen av det nordatlantiska området, men ska kunna verka inom hela det nordatlantiska området för att fullt ut kunna bidra till Natos samlade avskräckning och försvar.

Ett svenskt bidrag ska kunna verka från såväl svenskt som allierades territorium. Periodvis förväntas svenska förband och tillhörande personal vara baserade i andra allierade stater. Till stöd för bidraget kan luftburen radar och stridsledning ingå.

Ovan redovisade beståndsdelar utgör sammantaget ett relevant bidrag till Natos samlade avskräckning och försvar som svarar mot alliansens behov. Deltagandet förväntas därutöver främja Sveriges fortsatta integrering i Nato.

Som framgår ovan får regeringen, enligt 1 § första stycket LOMS sätta in svenska väpnade styrkor för att i enlighet med internationell rätt delta i operationer eller andra aktiviteter för Natos samlade avskräckning och försvar inom de närmare ramar som riksdagen beslutar om. Regeringen föreslår sammanfattningsvis att riksdagen beslutar de närmare ramarna på så sätt att regeringen till och med den 31 december 2027 får sätta in svenska väpnade styrkor bestående av förband om högst 3 900 personer i markdomänen, högst 850 personer i sjödomänen och högst 600 personer i luftdomänen för att i enlighet med internationell rätt bidra till Natos samlade avskräckning och försvar av det nordatlantiska området.

Tidsramarna för de beskrivna bidragen kommer att variera och kan vara alltifrån en eller ett par dagar för en uppkommen flygoperation upp till omkring ett halvår för FLF Lettland. Med förbehåll för riksdagens godkännande är avsikten att Sveriges bidrag inom FLF Finland kommer

att finnas på plats kontinuerligt över tid genom successiv rotation av svenska förband. Prop. 2026/27:6

Hotbilden för den svenska personalen kommer att variera. Försvarsmakten kommer löpande att göra hot- och riskbedömning för de operationer och aktiviteter som utförs och vidta eventuella åtgärder utifrån myndighetens bedömningar.

För den svenska styrkan som deltar i Natoledda operationer och aktiviteter preciseras tillåten våldsanvändning i Natos insatsregler. Insatsreglerna är knutna till Saceurs befogenheter och stående mandat och kan vid behov utökas eller begränsas efter beslut i Nordatlantiska rådet. Under vissa förutsättningar kan det förekomma våldsanvändning som går utöver styrkans egenskydd. För operationer och aktiviteter inom ramen för bi- eller multilaterala samarbeten med allierade kan deltagande länder komma överens om gemensamma insatsregler, men de svenska väpnade styrkorna kan annars agera utifrån ett nationellt mandat, exempelvis i enlighet med bestämmelserna i förordningen (1982:756) om Försvarsmaktens ingripanden vid kränkningar av Sveriges territorium under fred och neutralitet, m.m. (IKFN-förordning). Liksom när regeringen tidigare har sänt väpnad styrka till andra länder begränsas våldsanvändningen ytterst av tillämplig nationell rätt och tillämplig folkrätt.

En styrka som står under Natos befäl på svenskt territorium – exempelvis inom ramen för FLF Finland – har rätt till självförsvar såväl enligt folkrätten som enligt svenska regler om nödvärn och nöd. För att en styrka under Natos eller en allierad stats befäl därutöver ska kunna bistå Sverige med att hindra kränkningar av eller möta väpnade angrepp mot svenskt territorium krävs att de förvaltningsuppgifterna överläts till Nato.

De svenska väpnade styrkorna kommer som utgångspunkt att vara bidrag till Natos samlade fredstida verksamhet för avskräckning. Det är också huvudsyftet med de bidrag som planeras. Ett väpnat angrepp mot en allierad kan emellertid inte uteslutas och skulle få mycket långtgående konsekvenser för Sveriges säkerhet. Rätten till såväl individuellt som kollektivt självförsvar enligt artikel 51 i FN-stadgan aktualiseras då. Natos operationsplanering för avskräckning och försvar är utformad så att styrkor som ställts under Natos ledning ska kunna delta i försvaret av allierades territorium i en sådan situation. Exempelvis har FLF Lettland och FLF Finland, Natos marina styrkor och Natos integrerade luft- och robotförsvar enligt denna operationsplanering viktiga funktioner i ett sådant läge.

De svenska bidragen till Natos avskräckning och försvar ska då kunna övergå från fredstida verksamhet med avskräckning som sitt förstahandssyfte till försvar mot det väpnade angreppet. Därför ingår det i de ramar som regeringen ber riksdagen att besluta om att de svenska bidrag som genomförs under ledning av Nato och som vid tidpunkten för ett sådant väpnat angrepp redan står under Saceurs befäl ska kunna stanna kvar och fortsätta att utföra uppgifter inom ramen för Natos operationsplanering och mandat, inklusive genom att möta ett väpnat angrepp mot en allierad.

I och med Sveriges inträde i Nato har det vid sidan av de lagstadgade kraven etablerats en ordning för information till riksdagen om regeringens verksamhet inom ramen för medlemskapet. Informationen har lämnats i

form av en årlig skrivelse till riksdagen och vid muntliga föredragningar i utrikesutskottet och försvarsutskottet inför toppmöten och möten mellan utrikesministrarna och försvarsministrarna i Nordatlantiska rådet. Utöver detta återrapporterar regeringen muntligen kvartalsvis till de berörda utskotten om genomförandet av bidraget till Natos samlade avskräckning och försvar (se bet. 2024/25:UFöU2).

I händelse av en kraftigt försämrad säkerhetspolitisk situation är det avgörande att riksdagens behov av insyn och inflytande säkerställs. I ett sådant läge avser regeringen att skyndsamt återkomma till riksdagen. Det kan innebära att regeringen informerar och överlägger med Utrikesnämnden enligt 10 kap. 11 § RF eller att kammaren eller aktuella utskott informeras. Det kan även innebära att regeringen återkommer till riksdagen med en proposition. Det kan bli aktuellt om den säkerhetspolitiska utvecklingen är sådan att det finns behov av nya svenska bidrag utöver det som omfattas av riksdagens beslut baserat på denna, eller annan antagen proposition. Detsamma gäller om det finns behov av nya svenska bidrag utöver sådana som beslutats med stöd av 1 § LOMS. Det gäller dock inte i fall där regeringen redan disponerar över Försvarsmakten i enlighet med 15 kap. 13 § RF.

De nu aktuella svenska bidragen föreslås vara tidsbegränsade till och med den 31 december 2027 och i enlighet med vad regeringen redogjort närmare för i detta avsnitt och i avsnitt 7.

9 Överlåtelse av vissa förvaltningsuppgifter till Nato inom ramen för FLF Finland

Regeringens förslag

Riksdagen beslutar att under 2027 överlåta vissa förvaltningsuppgifter till Nato. De förvaltningsuppgifter som överläts innebär att Nato, inom ramen för Natos framskjutna närvaro i Finland (FLF Finland) och i enlighet med internationell rätt, på svenskt territorium får vidta militära försvarsåtgärder för att hindra kränkningar av svenskt och allierades territorium och möta väpnade angrepp mot Sverige och allierade.

Skälen för regeringens förslag

Verksamheten inom ramen för FLF Finland kräver överlåtelse av vissa förvaltningsuppgifter till Nato

Utgångspunkten enligt regeringsformen är att rättskipning och förvaltningsuppgifter i Sverige fullgörs av svenska myndigheter. Främmande staters myndigheter och organ kan inte utan vidare utöva några maktbefogenheter i Sverige. Det är dock möjligt att överlåta sådana uppgifter till utländska och mellanfolkliga organ om det uttryckligen framgår av regeringsformens bestämmelser. Rättskipnings- och

förvaltningsuppgifter som inte direkt grundar sig på regeringsformen kan genom beslut av riksdagen överlåtas till en annan stat, till en mellanfolklig organisation eller till en utländsk eller internationell inrättning eller samfällighet (10 kap. 8 § första stycket RF). Uppgifter som inte innefattar myndighetsutövning får överlåtas genom riksdagsbeslut med enkel majoritet. Om uppgiften som överläts innefattar myndighetsutövning ska riksdagens beslut fattas i den ordning som anges i 10 kap. 6 § andra stycket RF (10 kap. 8 § andra stycket RF). Det innebär att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter måste rösta för överlåtagandet. Beslut kan också fattas i den ordning som gäller för stiftande av grundlag (se 8 kap. 14 § RF).

Utövandet av militära maktbefogenheter i försvaret av Sverige mot väpnade angrepp och mot territoriella kränkningar har bedömts utgöra sådana uppgifter som på ett ingripande sätt påverkar svenska allmänna och enskilda intressen, och som från suveränitetssynpunkt i princip bör förbehållas svenska organ. Att tillåta att utländsk militär på svenskt territorium går i strid med invaderande fiendesoldater eller använder vapenmakt för att hindra kränkningar av svenskt territorium har ansetts vara en sådan överlåtelse som ska beslutas av riksdagen i den ordning som anges i 10 kap. 8 § andra stycket RF (jfr prop. 2019/20:110 s. 16 och 17, prop. 2021/22:246 s. 10, prop. 2022/23:74 s. 27 och 28 och prop. 2025/26:254 s. 25 och 26).

Även försvarsåtgärder som utländsk militär utför på och från svenskt territorium till försvar av en annan allierad eller i övrigt för det kollektiva försvaret av alliansen, utan att Sverige är utsatt för en territoriell kränkning eller ett väpnat angrepp, kan utgöra sådana uppgifter som kräver riksdagens beslut om överlåtelse av förvaltningsuppgifter. Regeringen har bedömt att en försvarsåtgärd som skulle anses utgöra förvaltningsuppgift som innefattar myndighetsutövning om den utfördes för försvaret av Sverige även bör anses utgöra en sådan uppgift när den utförs för försvaret av en allierad (jfr prop. 2025/26:254 s. 24–26).

Regeringen har också bedömt att mer begränsade samarbeten om utländskt militärt agerande på svenskt territorium, som inte innefattar utländskt direkt deltagande i stridigheter mot angripare eller annars användande av vapenmakt mot kränkande stat, inte förutsätter beslut enligt den särskilda beslutsordningen (prop. 2022/23:74 s. 28).

Vissa förvaltningsuppgifter behöver överföras till Nato inom ramen för FLF Finland

Som redogörs för i avsnitt 8 avses FLF Finland vara baserat i Boden. Befälet över det svenska bidraget till FLF Finland, liksom andra svenska och andra allierades bidrag till Natos avskräckning och försvar, överlämnas till Natos högsta militära befälhavare i Europa, Saceur. För att en styrka under Natos befäl ska kunna genomföra militära försvarsåtgärder i Sverige krävs beslut om överlåtelse av förvaltningsuppgifter. Det innebär att ett beslut om överlåtelse av förvaltningsuppgifter till Nato måste fattas för att styrkan i och från Sverige ska kunna genomföra militära försvarsåtgärder. De militära försvarsåtgärder som kan komma i fråga och som kräver ett beslut om överlåtelse är åtgärder för att hindra kränkningar

av svenskt och allierades territorium och för att möta väpnat angrepp mot Sverige och allierade (jfr prop. 2025/26:254 och se nedan).

Riksdagen har i lag bemyndigat regeringen att överlåta vissa förvaltningsuppgifter på försvarsområdet till utländska organ. Den bestämmelse som nu är relevant är 2 § LOMS. Enligt den bestämmelsen får regeringen besluta att Nato vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar får vidta militära försvarsåtgärder i enlighet med internationell rätt på svenskt territorium, och i och med det beslutet överlåta förvaltningsuppgifter till Nato. Som följer av 10 kap. 8 § RF ska beslutet avse ett särskilt fall. I detta ligger att regeringens beslut ska vara begränsat i olika avseenden, bland annat avseende tidsförhållanden (se prop. 2025/26:254 s. 67).

Som framgår i avsnitt 4 är Sverige ramverksnation för FLF Finland. Verksamheten etablerades under 2026. Den 5 juni 2026 beslutade regeringen med tillämpning av dåvarande 3 § LOMS (nuvarande 2 § LOMS) att överlåta vissa förvaltningsuppgifter till Nato för perioden från och med den 6 juni 2026 till och med den 31 december 2026. Som anges i avsnitt 8 är det regeringens avsikt, med förbehåll för riksdagens godkännande, att det svenska ramverksnationsansvaret för FLF Finland ska vara långsiktigt samt att Sveriges bidrag inom FLF Finland ska finnas på plats kontinuerligt över tid genom successiv rotation av svenska förband. För att Nato ska kunna vidta militära försvarsåtgärder på svenskt territorium under 2027 krävs alltså ett nytt beslut om överlåtelse av förvaltningsuppgifter. Med hänsyn bland annat till att Sveriges åtagande som ramverksnation för FLF Finland är ett långsiktigt åtagande – vilket innebär att beslut om överlåtelse av motsvarande förvaltningsuppgifter kan behöva fattas även för kommande år – bedömer regeringen sammantaget att den nu aktuella överlåtelsen inte avser ett sådant särskilt fall som regeringen får besluta om med stöd av 2 § LOMS. Överlåtelsen bör därför ske genom beslut av riksdagen i enlighet med 10 kap. 8 § RF.

De förvaltningsuppgifter som föreslås överlåtas innebär att Nato på svenskt territorium får vidta de nu aktuella militära försvarsåtgärderna för att hindra kränkningar av svenskt och allierades territorium och möta väpnat angrepp mot Sverige och allierade. Det rör sig om uppgifter som typiskt sett ingår i en stats väpnade styrkors uppgifter och som Försvarsmakten ansvarar för i Sverige (jfr 1 och 3 §§ förordningen [2024:1333] med instruktion för Försvarsmakten). Begreppet militära försvarsåtgärder omfattar genomförande av operationer och andra aktiviteter för Natos avskräckning och försvar. I att hindra kränkningar ingår åtgärder för att upptäcka och ytterst med våld avvisa en främmande stats kränkning av svenskt eller allierad stats territorium (jfr 3 § 1 förordningen [1982:756] om Försvarsmaktens ingripanden vid kränkningar av Sveriges territorium under fred och neutralitet, m.m. [IKFN-förordning]). I att möta väpnat angrepp ingår väpnad strid mot angripande styrkor med anledning av ett väpnat angrepp mot Sverige eller en allierad. Det kan röra sig om åtgärder i Sverige men även åtgärder från svenskt territorium riktat mot fientliga militära mål utanför svenskt territorium (jfr prop. 2025/26:254 s. 67 och 68).

Genom riksdagens beslut om att överlåta vissa förvaltningsuppgifter till Nato skapas alltså rättsliga förutsättningar för styrkor som ställts under Natos befäl att utföra sådana uppgifter som beskrivits ovan i Sverige.

Beslutet avgränsas till sådana militära försvarsåtgärder för avskräckning och försvar som sker inom ramen för FLF Finland (se avsnitt 7). Beslutet avgränsas även tidsmässigt till att gälla under 2027, dvs. samma tid som regeringen ber om riksdagens godkännande för i fråga om Sveriges deltagande i bland annat FLF Finland (se avsnitt 8). Ramarna för FLF Finlands verksamhet beslutas gemensamt av de allierade med konsensus. De närmare förutsättningarna för genomförande av Natos verksamhet på allierades territorium överenskomms sedan vidare i den löpande dialogen mellan den berörda allierade, Nato och övriga allierade. Sverige företräds i detta avseende framför allt av regeringen och Försvarsmakten.

När det gäller tillåten våldsanvändning vid utförandet av de överlåtna uppgifterna ska för det första framhållas att en styrka som står under Natos befäl på svenskt territorium – som FLF Finland – har rätt till självförsvar såväl enligt folkrätten som enligt svenska regler om nödvärn och nöd. Som framgår i avsnitt 5 och 8 regleras styrkans våldsanvändning därutöver i Natos insatsregler, i folkrätten och i eventuella nationella mandat. Det ska framhållas att det i tidigare lagstiftningsarbete bedömts att det inte krävs någon reglering i svensk lag av den maktutövning som utländska stödjande militära styrkor kan komma att utöva mot utländska fientliga styrkor. Detta är en följd av att regleringen i regeringsformen om grundläggande fri- och rättigheter (2 kap. RF) och om lagar och andra föreskrifter (8 kap. RF) ytterst inte kan anses omfatta sådana fiendestyrkor (prop. 2019/20:110 s. 37 och prop. 2025/26:254 s. 19).

I likhet med bestämmelsen i 2 § LOMS innebär överlåtelsen inte att Nato tilldelas maktbefogenheter gentemot civilbefolkningen som innebär inskränkningar i fri- och rättigheter enligt 2 kap. RF respektive ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden enligt 8 kap. 2 § RF. Det krävs särskilt lagstöd för att så ska kunna ske.

Som framgår ovan har tillåtelse till utländsk stödjande militär att vidta den nu aktuella typen av åtgärder bedömts utgöra en sådan överlåtelse av förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och som därför ska beslutas av riksdagen i den ordning som anges i 10 kap. 8 § andra stycket RF, dvs. med kvalificerad majoritet eller i den ordning som gäller för stiftande av grundlag (se 10 kap. 6 § andra stycket RF).

10 Ekonomiska konsekvenser

Natomedlemskapet innebär att deltagande i operationer eller andra aktiviteter för avskräckning och försvar tillsammans med andra allierade blir en del av försvaret av Sverige. Detta avser aktiviteter såväl under ledning av Nato som inom ramen för bi- och multilaterala samarbeten med andra allierade. Deltagandet prioriteras därmed som en del i Försvarsmaktens ordinarie verksamhet. Regeringen bedömer att kostnaderna för de svenska bidragen till Natos avskräckning och försvar under 2027 ryms inom de befintliga ekonomiska ramarna för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Överlåtelsen av vissa förvaltningsuppgifter till Nato syftar enbart till att skapa nödvändiga förutsättningar för Nato att inom ramen för FLF Finland

Prop. 2026/27:6 genomföra eventuella militära försvarsåtgärder på svenskt territorium. En sådan överlåtelse medför i sig inte några kostnader.

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 oktober 2026

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Svantesson, Edholm, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottner, Wykman, Liljestrand, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari, Rosencrantz, Dousa, Larsson, Lann

Föredragande: statsrådet Dousa

Regeringen beslutar proposition Svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar under 2027